רבינו נסים משילין פרק חמישי ביצה

דעתו עליו: **ולא** מקדישין **ולא** מעריכין **ולא** מחרימין. גזירה משום מקח וממכר ותע"ג דמקח וממכר לא מיתסר אלא מדרבנן הני כהדי מקח וממכר מלא מילתא גינהו ותתי לתיתלופי: **אבל** פירי דטבלי האידנ'. כגון עיסה לתפרוסי ממנה חלה מפרשינן ויהבינן לכהן כדכתבינן בפ"ק [בסימן תתפ"ו]: **ירושלמי** וכלן שעשו וכו'. מיהו בתרומות תנן שאם הפרים תרומה ומעשר בשנת דינו כמעשן בשנת דשנוג יאכל בזמיד לא יאכל: ורמינהי משילין פירות דרך אדובה ביו"ט. מלמד גזרו שבות על השבת אלא גזרו ביו"ט: **הא** ב"ש. סיפא דקתני אין בין יו"ט לשבת אלא שבות גזרו על יו"ט ג"כ משום מקח וממכר:

רש"י

יכסוי. פשק דין לדיינין ושטר מירוסין לירחים ושטר חליצה לחלוצה וכתובה ליבמה: **משום מקח וממכר.** דמי למקח וממכר שמופיל מרשותו לרשות הקדש ומ"מ אסור מדתוריית דכתיב ממנו חפלך ודבר דבר ת"ק מקח וממכר אחי לידי כתיבת שטר מכירה: **אין מוליכין הקטן.** ללא התחיה הוילה שלא לגורך וגבי טלטול נמי שלא לגורך גזרי': **מתני' הבהמה והכלים לרגלי הבעלים.** אין לחש יכול להוליכם ביו"ט למקום שהבעלים יכולין ליכך אם לא עירב יש לו אלפי' אמה לכל רוח ואם עירב יש לו אלפים אמה לכל רוח ואם לא עירב אלא באחת לא יוכל אלא לאלפים אמה לכל רוח: **גמ' נשני רועים.** כלומר מתני' דקתני לעיל המוסר בהמה לרועה ביו"ט הרי היא כרגלי הבעלים ולא כרגלי הרועה כשים בעיר שני רועים ללא ידעינן להי מינייהו הוי דעת הבעלים לכך הוי כרגלי הבעלים אם תימא שלא הרועה מבעוד יום: **אלא** לא מסרה לרועה אחד. שאין בעיר אלא רועה אחד כל שני הרי הם מעמידין בהמתן ברשותו ובקיעין שביתתו הלכך דעת כולן שלא תקנה שביתה אלא לרועה אחד שכולם יודעים שאין להם אלא אחד: **שנים שעשאו תולן אחד וכו'.** הכל מפורש בעמוד בתר היטב: **העשיר.** הספיק ועשתר מתוכן אלפים לאמה: **חנים מופרש.** להוליך כל אחד אלפים לאמה למקום שעירב: **ובהמה לסוסה.** להוליך אלא במקום שעשיהן הולכין: **יש נרילה.** לומר אלא שבת לזה היה יכול לילך לו בהם"מ לכך חנים מופרש ואפילו בהמה לכך אסורה לפי שהיתה במיים אין המשמשת וכל הנכנים בפרי' יוקשים זה מזה ומשמשתה יבא כל אחד ואחד מצל חברו ואין כאן לגזור:

א מיבמין (ו) וכולהו גזירה שמא יכתוב: לא
ב מקדישין ולא מעריכין ולא מחרימין גזירה
משום מקח וממכר: ולא מגביהין תרומות
ומעשרות ואפילו ליתנם לכהן בו ביום וה"מ
דטבילי מאיתמול אבל פירי דטבילי האידנא
כגון עיסה לאפרושי מינה חלה מפרשינן
ויהבינן לכהן: ירושלמי וכולן שעשו ג בין
אנוסין אבין שוגגין בין מזידין בין מוטעין מה
שעשו עשוי בשבת ואצ"ל ביו"ט ושמע מינה
דמאן דעבר ואקני ד בשבת מקרקעי או
ממלטלי והקנאתו הקנאה: ואין בין יו"ט לשבת
אלא אוכל נפש בלבד ורמינהי משילין פירות
דרך ארובה ביו"ט אבל לא בשבת אמר רב
פפא לא קשיא הא ב"ה הא ב"ש דתנן (ו)ב"ש
אומרים אין מוציאין לא את הקטן ולא את
הלולב ולא את ס"ת לרה"ר וב"ה מתירין:
מתני' הבהמה (ב)והכלים כרגלי הבעלים
המוסר בהמה לבנו או לרועה הרי אלו
כרגליו כלים המיוחדים לאחד מן האחין
שבבית הרי הן כרגליו ושאין מיוחדין למקום
שכולן הולכין: **גמ'** המוסר בהמתו לבנו
או לרועה וכו' אוקימנא בשני רועים דלא
קנה אחד מהן ולפיכך הרי אילו כרגליו אבל
אם מסרה לרועה אחד הרי היא כרגלי
הרועה ואפילו לא מסרה לו אלא ביו"ט הרי
היא כרגלי הרועה: (א) ת"ר שנים ששאלו
חלוק אחד זה לילך בו שחרית לבהמ"ד וזה
ליכנס בו ערבית לבה"כ זה עירב עליו לצפון וזה עירב עליו לדרום זה שעירב
עליו לצפון מהלך לצפון כרגלי מי שעירב עליו לדרום וזה שעירב עליו לדרום
מהלך לדרום כרגלי מי שעירב עליו לצפון ואם מיצעו עליו את התחום הרי
זה לא יזיזוהו ממקומו. פי' כל אדם ששבת במקום יש לו אלפים אמה לכל
רוח ואם נתן את עירובו בסוף אלפים אמה למזרח יש לו להלוך עוד ממקום
עירובו למזרח אלפים אמה והן האלפים אמה שהיו לו במערב (ג) כשנתן את
עירובו לסוף אלפים אמה למזרח העתיק את האלפים אמה שהיה לו במערב
לרוח המזרח ונאסר להלך לרוח המערב אפילו אמה אחת ואם נתן עירובו
בסוף אלף אמה למזרח ממקום שביתתו נמצא שהעתיק אלף אמה למזרח
מן האלפים שיש לו ברוח המערב ונשאר לו במערב אלף אמה ונמצא
מהלך לרוח המזרח שלשת אלפים אמה ולרוח המערב אלף אמה עכשיו אם
שאלו שנים חלוק אחד זה לילך בו שחרית לבית המדרש לרוח מזרח וזה
לילך בו ערבית לבית הכנסת לרוח מערב או שהיה בית המדרש בצפון
ובית הכנסת בדרום ונתן האחד שהוא צריך לילך לצפון את עירובו בסוף
אלף אמה בצפון הרי נשאר לו אלף אמה בדרום ואין לו להלך לדרום
אלא אותם אלף אמה בלבד וכיון שזה החלוק קנה שביתה כרגלי זה
שעירב עליו לצפון אף על פי שחבירו עירב בסוף אלף אמה לדרום יש לו
להלך בדרים שלשת אלפים אמה אין לו רשות להלך בזה החלוק לדרום אלא
עד אלף אמה בלבד שהוא כרגלי מי שעירב עליו לצפון וכן זה שעירב לצפון כיון שחבירו עירב לדרום
בסוף אלף אמה ולא נשאר לו בצפון אלא אלף אמה בלבד אף על פי שיש לזה שעירב לצפון להלך לצפון
שלשת אלפים אמה אין לו לילך בזה החלוק לצפון חוץ מאלף אמה בלבד שהיא כרגלי מי שעירב עליו לדרום
וזהו פי' זה שעירב עליו לצפון מהלך לצפון כרגלי מי שעירב עליו לדרום וזה שעירב עליו לדרום מהלך
לדרום כרגלי מי שעירב לצפון ואם מיצעו עליו את התחום הרי זה לא יזיזוהו ממקומו כלו' אם כל אחד מהן
נתן את עירובו בסוף אלפים אמה נמצא מי שעירב לצפון אין לו להלך בדרום אפי' אמה אחת ומי שעירב
לדרום אין לו להלך בצפון אפילו אמה אחת וכיון שהחלוק קנה שביתה כרגלי שניהם הרי זה לא
יזיזוהו ממקומו: איתמר ה שנים שלקחו חבית ובהמה בשותפות אמר רב חבית מותרת ובהמה
אסורה ושמואל אמר אפי' חבית אסורה. רב אמר חבית מותרת קסבר יש ברירה ובהמה אסורה משום

פים' ואין בין יום טוב לשבת וכו': **גמ'** מפילין פירות דרך מרוכה וכו'. מלמד גזרו שבות על שבת שלא גזרו על יו"ט: **אין מוליכין אם הקטן.** ללא התחיה הוילה שלא לגורך וגבי טלטול שלא לגורך נמי גזרו אפי' גבי הפסד ממון וכ"ש לגורך מותרת הוילה שלא לגורך אלא לגורך דבר(ג):

המאור הקטן

וכתב הריי"ף ז"ל **א)** המוסר בהמתו לבנו או לרועה הרי היא כרגלי הבעלים אוקימנא בשני רועים דלא קנה אחד מהם וכו' כדכתיבנא בהלכות ואין פירושו בזה נכון דקא מוקים לה בשמסרה לשני רועים

מלחמת ה'

וכתב הריי"ף ז"ל המוסר בהמתו לבנו או לרועה כו' עד וכשמסרה מערב יום טוב וכו' ולדברי הריי"ף יקשיו לדבריה הוא ליה לתנא דמתניתין למתני לבנו ולרועה. לפ' יין יפה כדברי רבינו ז"ל וכך פירושם דמתני'

השגות הראב"ד

א) המוסר בהמתו לבנו או לרועה הרי הוא כרגלי הבעלים מוקימנא בשני רועים דלא קנה אחד מהם כו' כדכתיבנא בהלכות ואין פירושו בזה נכון דקא מוקים לה בשמסרה לשני רועים וכשמסרה מעיו"ט: **א"א** זה אינו כלום שהרב ז"ל מעולם לא עשה

עין משפט נר מצוה

תתקנו–תתקנז

א מיי' פכ"ג מהל' שבת ופ"ל מהלכות מכירה סמג לאוין עה עוד לו"ת סי' שלט ותקכד: **ב** מיי' פרק ה מהל' יו"ט עור לו"ת סי' שלט:

מסורת הש"ס

ו) מכילתין דף יב: **ב)** תפר דף ו' מכ"י:

קובץ הגהות

ב"ח (ו) ל"ל בכולהו: **(ב)** וכצ"ל כל"ל:
חי"י (א) ע' ב"י ע"ש פ"ד סי' תרכ"ו:

שלטי הגבורים

א הטור כתב דגם לפ"ז מגרסין ומ"ג הכי אמי דעות ומ"י בסמיע דין גרוסה:

לשון ריא"ז **ב** וכן לפ' מקדישין לגבוה ומעלה בעיני שאינו חפור אלא כשהוא דבר בעיני כגון שאמר הרי זה הקדש אבל אם אמר הרי עלי להקדש כך וכך מותר שהרי הוא כאומר הרי עלי לתת לצדקה כך וכך כמבואר בקונטרס הרמיון:

לשון ריא"ז **ג** אף על פי שאמרו אין משפחין ואין מפקדין ואין מרקדין ואין רואים היום שרצים פוגלים בזה על זה אמרי אכמים הנה להם ליראה שיהיו שונגין ואל יהיו מזידין ואומ"ל ופ"ל לעבול המנהג שלהם ואפי' תופפת יום כפור שהוא מן התורה שלריך להוסיף ממול על הקודש ואלו לקבל מעלת מבשו"י קודם שקיעת החמה רש מקומות שהיו פוגלים ואוכלין עד השיכה ולא היו תוחרים אכמים להם כלום ואומל והיה המנהג פשוט לבן ופ"ל נמחות כדם מושב שיהיו שונגין ואל יהיו מזידין וזה מבואר בפרק של מעלה:

ד מהסיע דגבל ומכר בשבת לחיתת בפרק מרובה מוכח דמכירה ויקון שנעשה בחיתור לחילו בחיתור לחילו ומה הי' לו לדקדק מכירה הרי המכר ויקון קיים דמ"ל קי"ל דמם דקדוק מכירה מה שהגוב מוכר בשבת אפילו בחיתור דהשתח הוילאה קנייה לו עד שהגיע מונחת בחילו דהשתח הוילאה מדאמרי' בפרק חבית שנפלה בשבת לחיכל בה חיוב מיתה לפע"כ הוי מכירה מעלית ולולי דמיתה ומיהו מכירה בחון כחתח היינו דומיא שם הקנה לו בשבת בעון שלא הגיע מכאן לד הלוקח ובא הלוקח ומבעל בחון כחתח למתני' ליה למוכר זל שלים ומיהו נמי כרבא דאמר בפרק שוהל בשבת כרים פירקין דהנותח יו"ט ניתנה ליתבע בשבת ואפילו בחתח זמן והיינו נמי בירושלמי בפ' משילין שהפיפו הפוסקים נבי לין מקדישין ולין מעריכין (וכ"ם שבתב) יכולן שבשבת בין שוגגין בין מזידין מה שעשו עשוי ומן המיתה לי למה זה לא הולילוהו הפוסקי' דין זה מבלמוד שבתי ומשבתתי כמ"ם ולא למעלה דאי' מדברי הירו' שנראה מדברי הריי"ף פ' משילין דלאיש לנבר זה הי דוקא מן הירושלמי מיהו קשה בעיני דבר רבה שבתב כאן דאפיל מהוכיח שבשבת אלא מדברי הירו' שנראה מדברי הריי"ף פ' משילין דלאיש לנבר זה הי דוקא מן הירושלמי מיהו קשה בעיני דבר רבה שבתב כאן דאפיל מהוכיח וכן משמע מדבריו פרק שוהל במקבת שבת דתע"ג דמתלוטיים' לימור מקח וממכר בחותו ממכר שבשבת כשבת כגון שבשבו מחמת מהדבדים שהיכרו שם במרובה אפ"ה מהני ואפ"ל אם לא היה המקח והממכר בחותו ענין שהיכרו שם אלא שהוא בשבת כל מקח וממכר שאין מתורה אלא מדבנן דמשמע להדיא פרק מרובה והכי"ת בהדיא בפ' משילין דדלמי מהני והי קיים ואלו נמק' מתורה דף ד' מביאה ליה לרבה וכל מילי למימר (רבנן) (רחמנא) לא תעביד לי עביד לן מהני ופליג על חבי שם להדיא מלבד כי גם קשה דמשמתת ק"ו כרבה גבי מבי בהחוא פלוגתא דתתורה ואפיל שבקו כל הפוסקים כרבה דהכא ובירושל' דאי עביד מהני ותו למה (לן) הקשו שם לרבה מתמורה מהאי מתניתין דמרובה ומדבריו לרבינו מתם כמו שבתבתי ואפילו אם"ל ד"ק"ל כבני דתמר התם לי עביד מהני מ"מ מיקמי מדברי רבה לדברי מתם ו"ש פין ד"ק"ל דהעושה מעשה אע"פ דתמור רבנן לי מעביד מהני ב"ש דבשבת שלא לעשות דבר אחד ואפ"כ עשה מהני מלי דעביד ואין השבועה שעשה בוטל לגבול אותו דבר וכ"כ התוספות להדיא פרק קמא דתמורה דף ו' לתדם שבשבת שלא (לקדש) (לגרש) את אשתו ואפ"כ עבר וגירשה כיון לתיהו הוא שבשל את כתיבור הזה והכיולו עליו מחמת שבועתו ליכא מאן דתתר דלא מהני ב"ש ואפ"ה מה שעשה עשוי וה"ה לשבשב שלא לשנות ואפ"כ שתק לאין לומר דלא מהני ב"ש כשבל שבועתו ומעשה זה אינו מחזיר המעות שהרי"ם נם אין מחזירין לו אם הפסיד שלא מה שעשה עשוי לתיהו הוא שבשל התיבור הזה פשוט לכולי עלמא לפי מה שכתבו שם התוס' מיהו כמידי שהתיבור הוא בא עליו ממילא מדלוי"מ לו מדבבן ועבר על דבריהם ועשה בהא הוא דפסקו הפוסקים דמה שעשה עשוי לענין קנין ומקח ומתכר ולרך לדקדק זה ולמת טעם בגוול לו גוזב דבר מחבירו הילך יוצא מכלל הפי שלוגמת לפלוי ורבינו ורבינו ז"ל דבבי פרק ההשבש והמקבל בתרם שלא יתן לו שלא ישמור לו שלא יתמול ועבר השבועה ומכר לו נתן לו מל לין במעשיו כלום כלשתר בכתובות סיון לתמור רבנן לא לתכון לי יכין לא תיי זבינה זבוני ומשמע לתין תילוק בין לתוקרא לממונא ולתרתין ע"ש ומיהו מי שבשב שלא לעשות דבר פלוני ועשה מה שבשב בתקנה לפ' שבשב שלא לעשות דבר פלוני ועשה מיד בעשה בתקנה מה שבשב בתקנה כך וכך לא תמר בבה"ע שיהיה מיד בעשה מה שבשב בתקנה כך וכך ועבד דמסיע שלא בעשה המעשה שנתמר עליו וה"ה אם לא עשהו להיפוך כך שלתן בתקנה לו כי זה שבשבתי יתיר לו תקנון כדי שיעשה בשבועתו כמו שבתב מיי' בהלכות נדרים ובשבועות:

לשון ריא"ז **ה** שנים שלקחו חבית יין וי"ט לו שלקחו כהמה בשותפות מעכ"ו ושלקחו כיון טוב ושלקחו כרי אלו מוליך כל א' חלקו למקום שירלה ואין חבירו מעכב עליו לפי שסומכין על הברירה לומר הוברר הדבר למפרע שזה חלקו המגיעו מתחילה ומעכ"ו ע"ו קנה שביתה אלמו כמבואר בקונטו הלחיות:

שיטת ריב"ב

פים' ואין בין יום טוב לשבת וכו': **גמ'** מפילין פירות דרך מרוכה וכו'. מלמד גזרו שבות על שבת שלא גזרו על יו"ט: **אין מוליכין אם הקטן.** ללא התחיה הוילה שלא לגורך וגבי טלטול שלא לגורך נמי גזרו אפי' גבי הפסד ממון וכ"ש לגורך מותרת הוילה שלא לגורך אלא לגורך דבר(ג):